

«Med hånda på hjertet kan jeg si at jeg har laget både riktige og viktige plater»

Noko vidunderleg har skjedd: Musikeren Finn Coren har fullført sitt store Olav H. Hauge-prosjekt.

Myk og mollstemt

PORTRETTE

Av Olav Østrem (tekst) og Tom Henning Bratlie (foto)

Dersom du som en annen ugle eller flaggermus tilfeldigvis befant deg ved Jar kirke i Bærum etter midnatt for noen år siden, så kunne du innenfor veggene se og høre noe spesielt: Artisten Finn Coren som sang dikt av Olav H. Hauge akkompagnert av kirkas flygel.

Noen år senere på det som må kalles en veldig flott høstformiddag, sitter nå Coren ved siden av meg på en park i Vigelandsparken.

– Flygelet i Jar kirke er helt spesielt. Steinway. Heldigvis fikk vi leie kirka på nattetid. Og når jeg tenker på Olav H. Hauge, så er det overgangen fra natt til morgen og stemninga da jeg ser for meg. Derfor var det egentlig bra med

de nattoptakene.

Mannen som sitter ved siden av meg kan beskrives som behagelig, mild og hyggelig til fingerspissene. Med et snev av tilbakeholdenhet. Men det Coren måtte mangle av store fakter i samtaleform, tar han i rikelig monn igjen i sitt kunstneriske uttrykk.

For denne høsten ble gigantprosjektet han i snart ti år har holdt på med endelig realisert: Å tonesette dikt av Olav H. Hauge. Med mange musikere og bruk av langt flere instrumenter enn flygelet i Jar kirke, slik at totalopplevelsen på en gang blir både pop, rock og poesi.

Men det har ikke alltid vært en selvfølgelig at Coren skulle klare å levere dette flotte dobbeltalbumet. For i mange år har det versert rykter om både et uendelig prosjekt, om alvorlig sykdom og om et album som stadig vokste. Rykter som det alle var hold i.

Men nå sitter vi her og skal snakke om karrieren hans, Hauge og vestlandsnaturen. For selv om det er greit nok med skarp høstluft i en Vigelands-

park badet av sol og fargesprakende høstløv, så blir vi to sunnmøringene fort enig om at det likevel ikke kan måle seg med skikkelig styggevær på vestlandet der det er regnfull storm og vindstille sol om hverandre.

Og Coren er såpass til lur vestlending at han har med seg sitteunderlag til vår

«Da jeg kom i ten-
åra ble jeg inva-
dert. Av musikk»

samtale på benken. Varm kaffe har han også utstyrt seg med i tillegg til skinnjakke, gode sko og en slags beret på hodet. En gjennomarbeidet mann, tenker jeg.

Slik som også de 35 tonesatte Hauge-diktene er. Dobbeltalbumet har da også fått gjennomgående meget god kritikk med seksere i både Adresseavisen,

Dagsavisen og Aftenposten.

Coren begynner med å si at det var via engelsk poesi at han kom på sporet av Olav H. Hauge:

– Gjennom tre plater på 90-tallet tonesatte jeg de engelske poetene Blake og Yeats. Det førte til at flere kommenterte min hang til engelske prosjekter, og som svar på det fant jeg fram til nordisk lyrikk. Tilbrakte masse tid på biblioteket og leste blant annet de svenske poetene Karin Boye og Pär Lagerkvist. Og etter hvert Olav H. Hauge. Som passa meg helt utmerket.

Coren forteller at det å lese diktene «Det er den draumen» og «Din veg» inspirerte ham til samme dag å lage melodier til diktene.

– Men etter hvert fikk jeg øynene opp for Hauges mørkere sider. Så etter hvert som prosjektet tok mer og mer av og den planlagte enkeltplata med 15, 16 tonesettinger ble til et dobbeltalbum, så var det i stadig større grad de

FINN COREN

Alder: 47.

Sivil status: Singel.

Yrke: Sanger, låtskriver.

Bakgrunn: Utgitt 6 album i perioden 1989-2008.

Aktuell med: «I draumar fær du», dobbel-CD basert på dikt av Olav H. Hauge.

tidlig på 80-tallet og at byen siden har vært hans base selv om han egentlig ikke skulle gjøre oppholdet permanent.

For unge Coren fra Fosnavågen på søre Sunnmøre skulle ikke bli helt som de andre guttene i nabolaget; han var fanga av musikken og ville så gjerne sette avtrykk. Han ville ut.

– Jeg spilte jo fotball og drev litt med idrett jeg også, men jeg var nok litt sånn kunstnerspire som både var privat og drømmende. Da jeg kom i tenåra ble jeg invadert. Av musikk. Og på den tida var det jo en jobb å få tak i det man ville ha. Jeg leste rockeleksikon og bestilte plater på postordre fra England. Da jeg

gikk på posthuset og hentet platene var det som julaften og bursdag på en gang. Jimi Hendrix. Beatles, spesielt Lennon og Harrison. Albumet Abbey Road var og er ren magi. Den første forelskelsen glemmer man som kjent aldri. Jeg var som besatt og det gjorde at jeg lærte meg å spille gitar og piano, og prøvde å lage egne ting.

Siden har han gjort akkurat det. Det første albumet «The Echoing Green» kom i 1989, men han hadde jobbet lenge for å komme dit. En av hans bandkolleger fra 80-tallet beskriver Coren som usedvanlig ambisiøs og arbeidsom og med sterk gjennomføringskraft.

– Ja, jeg spilte i noen band på begynnelsen 80-tallet, men fant fort ut at bandformatet ble litt hemmende for meg. Jeg ville ha kontroll over hvordan mine sanger skulle formes. I 1985 fikk jeg endelig spilt inn to sanger på egen hånd.

Fortsetter på neste side

mollstemte Hauge-diktene jeg gikk inn i. Og da musikerne var ferdig med sin jobb, så fortsatte jeg opptakene hjemme. Spesielt etter at jeg ble syk. For da ble det virkelig viktig for meg å dokumentere det jeg holdt på med.

Etter planen skulle Hauge-platene lanseres i 2004, men det var den høsten han fikk kreftdiagnosen. Som sendte ham inn i en to år lang tåke.

– Det var det totale sjokk. Jeg hadde fått en meget aggressiv form for kreft og legen var veldig usikker på om jeg i det hele tatt ville overleve.

– *Beklager det banale spørsmålet; men hva tenkte du da?*

– Jeg er veldig skjebneorientert som person og tenkte at «det får gå som det går». Men cellegiften var grusom. Å kjenne at kroppen på en måte dør og at kreftene forsvinner. Det likte kroppen min veldig dårlig. Og den må ha skjønt at noe var på gang, for da jeg skulle få den første cellebehandlingen var det nesten umulig å finne blodårer som giften kunne sprøytes inn i.

Som en narkoman, tenker jeg. Og på spørsmål om hvordan han takla den tøffe behandlingen, sier Coren at det hendte at han på gata ble tatt for å være en narkoman.

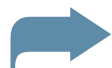
– Jeg gikk voldsomt ned i vekt og så ikke bra ut i det hele tatt. Folk trodde nok jeg var junkie og sendte meg blikk som signaliserte at her kommer det en som er utafør. Så nå har jeg en ørliten følelse av hvilke blikk vi sender til mennesker som virkelig er på sida av samfunnet.

– *Så da lærte du noe av hele elendigheten?*

– Det var interessant å bli gjenstand for den type stigmatisering. Men jeg skulle veldig gjerne unngått et så tungt sykdomsforløp. Og jeg har enda ikke gått helt klar. Hver tredje måned må jeg inn i maskina og testes. Men forhåpentligvis er det snart over.

Vi kikker ut i Vigelandsparken og ser på motsatsen til en kreftsyk kropp: Vigelands kraftfulle og vitale skulpturer.

Han forteller at han kom til Oslo

Fortsettelse fra
forrige side

Blant annet «My life is my art» som jeg ga ut på singel i 1987. Litt pompøs tittel, men jeg står fortsatt inne for den og orkestreringen med

blant annet obo og cello signaliserte at jeg gikk mine egne veier.

Og selv om mannen selv sier at han føler seg som en outsider i det norske musikkmiljøet, så har Finn Coren i 20 år vært en del av den norske musikk-scenen. I noe man kan kalle det melodiske og lett kunstneriske segmentet av pop-rock sjangeren.

I 1990 fikk han fin kritikk for Yeats-prosjektet «A full moon in March» som han gjorde sammen med en kollega kalt Trøst. Så ble det to Blake-plater i 1997 før han i 1999 ga ut «Lovecloud», en plate med egne tekster som nok en gang sørget for fine kritikker av hans melodiose og lyriske pop.

Årets utgivelse er hans første med norske tekster, og han innrømmer at han var spent på overgangen.

– Dette var noe jeg måtte jobbe med. Norsken min hadde en engelsk aksent jeg måtte luke bort. I tillegg måtte jeg få til overgangen fra Hauges Hardanger-dialekt til mitt eget sunnmørske tonefall og vokabular.

– Det finnes noen litt uforståelige ord i Hauges dikt...

– Han hadde visstnok stor glede av å samle på ord. Disse skrev han ned og brukte i dikta. En av flere ting som gjør ham veldig spesiell. Så selv innen nynorsklyrikken tror jeg at han var ansett for å være en språkfornyere. Se på et ord som «Ljoskeglet», det er jo mildt sagt en spesiell måte å si lysglimt på, men utrolig vakkert og poetisk. Men Hauges

mesterstykke er vel at kan klarer å overføre både en sanselighet og en nærhet til naturen til flott poesi. Som sender oss nærmere røttene og blir en motsats til alt det travle vi ellers ser rundt oss.

Coren virker oppriktig takknemlig for å ha fått lov til å gå inn i Hauges omfattende materiale. Men samtidig gjør Hauge-jubileet at det er veldig mange som beiter på poetsens kunstnerverk akkurat nå. Det er en rekke bøker, teateroppsetninger, filmer og altså tonesetting, som også flere har gjort før. Har outsideren for en gangs skyld klart å havne midt i mainstreamen?

– Det er i hvert fall veldig mange som kjenner til diktet «Det er den draumen». Men slik var det ikke da jeg satte i gang. For ti år siden var han ikke så folkekjær som han er nå og det var veldig vanskelig å finne bøker om ham. I 2008 er det heldigvis ikke noe pro-

«Frykten for ikke å levere er det som driver oss»

blem å finne Hauge-stoff. For øvrig er ikke min tilnærming til Hauge så veldig akademisk. For meg var tonesettinga den beste måten å bli kjent med Hauges forfatterskap på; at det oppstår en stille dialog mellom diktene og meg.

Noe som også brakte ham nærmere sine egne vestlandske røtter. På teksten som følger dobbeltalbumet skriver nemlig Finn Coren at «proses-

EGENMELDING

Siste kulturopplevelse: «Den andre mannen». En dokumentar om Olav H. Hauge av regissør Vigdis Nielsen.

Tror på: Det gode i mennesker.

Forbilde: John Lennon.

Ditt lydspor: «Instant Karma» av og med John Lennon og komponisten Gabriel Faurés «Pie Jesu».

Leser daglig: Diverse nettaviser.

Politisk enkeltsak: Kulturpolitikk.

Det verste du vet: Intoleranse og grådighet.

Største misoppfatning om deg: At jeg er veldig alvorlig og mørk.

sen med platen føles også på et vis som en personlig reise tilbake til mine egne vestlandske røtter».

– Det er langt fra Hardanger til Sunnmøre, finnes det virkelig vestlandske forbindelseslinjer eller er det bare myter?

– De fleste vestlendinger har et forhold til fjell, dramatikk, regn og mørke. Elementer man og finner i Hauges dikt. Eller i bildene til den sunnmørske maleren Ørnulf Opdahl; det er som om de og noen av Hauges dikt hører sammen. Så når Hauge i diktet «Under bergfallet» forteller om bonden som lever under bergveggen, men som fortsetter sitt liv til tross for at berghylla når som helst kan falle, så er det noe som finnerklang bunn hos den jevne vestlending.

Risikoen for å få ei berghylle i hodet gjør kanskje noe med folk. Kanskje det er derfor at vestlendinger også er sjøfolk med utferdstrang? Finn Coren ville i hvert fall ut. Og prøvde seg i USA

på tidlig 90-tall. Kom i kontakt med folk som hadde samarbeidet med virkelig store stjerner, var det agenten til Lenny Kravitz eller noe sånt? Men det ville seg ikke.

– Jeg var på nippet til å klare det, men det var noe i Los Angeles som ikke helt stemte. Nå er jeg veldig fornøyd med å være her. Det føles bra å være her nå.

– Men du har heller aldri tatt av salgsmessig her hjemme...

– Nei, det har vært et veldig sprik mellom kritikker og salg. Jeg har hatt mine problemer med distribusjon og markedsføring. Men jeg finnes ikke bitter. For med hånda på hjertet kan jeg si at jeg har laget både riktige og viktige plater.

– Du kunne kanskje turnert mer?

– Det virker ikke som det har vært et stort nok publikumsgrunnlag for det.

– Men har du vært komfortabel med den måten å møte publikum på? For ti år siden ble jeg fortalt at du var en artist som sjelden gjorde konserter, var det et element av sceneskrekke i din tidlige karriere?

– Jeg har hatt en del motstand i meg angående opptredener, sceneskrekken har vært der i perioder. Men når det er sagt, så har jeg også hatt veldig sterke og flotte opplevelser i møtet med publikum. Ikke minst i år, på byLarm i februar og i Ulvik for noen uker siden.

Men i tider hvor man diskuterer kulturpolitikk ut fra et skremseksbilde om at FrP i regjering skal sakse ned det meste av offentlig kultur støtte, lurer jeg på hvordan en artist uten storselgere får betalt regningene?

– Med en blanding av stipender og ekstrajobber. I 2000 ble jeg tildelt et toårig arbeidsstipend av staten; det ga meg en veldig ro og gjorde at jeg kom ordentlig i gang med Hauge-prosjektet. Håpet er å få et slikt igjen.

– Er et framtidig Frp-styrt Kulturdepartement et hinder på veien mot det målet?

– Det sier seg selv at jeg støtter partier som vil jobbe for et rikt kulturliv. Men viktigst for meg er at helsa holder sånn at jeg kan få realisert alle de prosjektene jeg har i hodet.

Vi reiser oss fra benken og tusler over brua på vei mot parkens utgang. Coren sier at hans største frykt er å brenne inne med noe. Han forteller om en nesten-styrt på en flyreise mellom Sveits og Italia:

– Det var skikkelig ubehagelig, men det eneste jeg tenkte på var det urealiserte Hauge-prosjektet.

– Jeg har hørt Lars Saabye Christensen si noe lignende. At når forfattere har nær døden-opplevelser så ser de sin neste roman passere revy...

– Ha ha. Det er vel sånn vi har det. Frykten for ikke å levere er det som driver oss.

– Så du kommer til å fortsette?

– Det er flere diktere jeg kan tenke meg å tonesette i tillegg til at jeg også har lyst til å gi ut flere plater med egne engelske tekster. Men akkurat nå er min største frykt at stemmen skal sprekke. Den ble nemlig merkbart svakere av sykdommen. Jeg satser imidlertid på at kroppen ordner opp hvis så skulle skje.

– ?

– Så lenge drivkraften og lidenskapen er til stede finnes det råd. Se på en fyr som Andrej Nebb for eksempel: visstnok en utmerket gitarist fram til han mistet et par fingre i ei ulykke. Og hva gjorde han da? Begynte å spille bass. Så jeg får heller begynne å snakkesyngte dersom stemmen svikter. Det har jo Lou Reed gjort. Tenk så fint han sang før i tida. Nå er det bare snakkesynging på ham. Så der har du nok framtida mi også, flirer Finn Coren før han vinker farvel og forsvinner på sykkelen sin.

tom.henning.brattlie@klassekampen.no
olavo@klassekampen.no